

Máltai Hírek

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja

XXIII. évfolyam 2. szám | 2017. június

Hitünk őszinteségének mérceje

Józanító szeretet
Úton az együttérzés szobra
Máltai zarándokok a somlyói nyeregben

„Aki irgalmas, az átéli, hogy adósa a másik embernek”

Kozma Imre atya

Helytartó a Máltai Rend élén

Fra' Giacomo Dalla Torre del Tempio di Sanguinetto mandátuma egy évre szól

2017. április 29-én ült össze Rómában, az aventinói Magisztrális Villa nagytermében a Rend választó testülete, a Legfőbb Államtanács. Az 56 szavazásra jogosult résztvevő között volt – a nemzeti szövetségek 15 képviselője egyikeként – Szabadhegy Kristóf, a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének elnöke is. A Legfőbb Államtanács a lemondott Nagymester utódaként Fra' Giacomo Dalla Torre del Tempio di Sanguinetto-t választotta meg Nagymesteri Helytartóként, kinek mandátuma egy évig tart.

A Nagymester Helytartója

A Rend Alkotmány értelmében a Nagymester Helytartója egy évig marad hivatalában, a Nagymesterével megegyező felhatalmazással. Megbízatásának lejártá előtt a Nagymester Helytartójának össze kell hívnia a Legfőbb Államtanácsot.

A Nagymester Helytartója a Rend szuverén és egyházi feje, aki köteles magát a Rend intézményeinek fejlesztésének szentelni, valamint a rendtagoknak példát mutatni a keresztény életben. A legmagasabb jogosítványokkal van felruházva. A Szuverén Tanáccsal együttesen ad ki az Alkotmányban nem szabályozott rendelkezéseket, kihirdet kormánydöntéseket és ratifikál nemzetközi egyezményeket. A Nagymester Helytartójának rezidenciája a Rend kormányának székhelyén, a római Magisztrális Palotában van.

Fra' Giacomo Dalla Torre del Tempio di Sanguinetto

Fra' Giacomo 1944. december 9-én született Rómában. A római egyetem bölcsészettudományi karán diplomázott, keresztény archeológia és művészettörténet szakon, a Pápai Urbaniana Intézetben oktatott ógörögöt, valamint főkönyvtárosi és levéltárosi funkciót töltött be az intézet jelentős gyűjteményeinél. Sok tanulmánya és publikációja jelent meg a középkori művészettörténet témakörében.

Fra' Giacomo Dalla Torre 1985-ben lett a Máltai Rend tagja és 1993-ban tette le az ünnepélyes fogadalmat. 1994-1999 Lombárdia és Velence nagyperjele, 1999-2004 a Szuverén Tanács tagja. A 2004-es Nagykáptalan a Rend Nagykancellárjának választotta, majd a 78. Nagymester, Fra' Andrew Bertie halálát követően ideiglenes Helytartó volt. 2008-tól a Római Nagyperjel tisztét töltötte be.

Fra' Giacomo Dalla Torre eskütetele

Fra' Giacomo Dalla Torre del Tempio di Sanguinetto a Szuverén Máltai Lovagrend Nagymesteri Helytartója április 30-án tette le esküjét az aventinói Santa Maria templomban, a Legfelsőbb Államtanács és Angelo Becciu érsek, a Szentatya különleges delegátusa előtt.

Az eskütel után Fra' Ludwig Hoffmann von Rumerstein Nagykommendátor átadta a nagymesteri nyakláncot a Helytartónak, majd Albrecht Boeselager Nagykancellár bejelentette a Legfőbb Államtanács feloszlását. Becciu érsek főpapi szentmisét mutatott be, majd a szertartás végén felvonták a Nagymester zászlaját a Magisztrális Villa ormára.

Lourdes 2017

Az újonnan megválasztott Nagymesteri Helytartó első hivatalos programja a Máltai Rend 59. nemzetközi zarándoklatának vezetése volt Lourdes-ba, május 5-től 9-ig. Évről-évre több mint 7000 rendtag és önkéntes vesz részt a zarándoklaton a világ minden részéről, mintegy 1500 beteg illetve fogyatékos zarándokot kísérve. A lourdesi zarándoklat a Rendtagok és önkéntesek spirituális életének egyik legjelentősebb eleme.

Alkotmányreform

Fra' Giacomo Dalla Torre del Tempio di Sanguinetto egyéves megbízatásának egyik legfontosabb feladata a Rend Alkotmányának és Törvénykönyvének megreformálásához kapcsolódik. A jelenlegi Alkotmányt 1961-ben hirdették ki, és 1997-ben módosították. Az előirányzott alkotmányreform az intézmény potenciálisan gyenge pontjait célozza meg. A mostani krízis rámutatott a kormányzati rendszer egyes gyengéire. A reform kidolgozása során figyelmet kell szentelni a Rend spirituális életére, és a fogadalmas lovagok számának növelésére is. A konzultációk azonnal megkezdődtek, és minden rendtag felhívást kapott javaslatainak benyújtására.

Ülésezik a Legfőbb Államtanács

Kedves Olvasó!

Legutóbbi számunkban hírt adtunk a Máltai Rend vezetése előtt álló kihívásokról, melyek a Nagymester utódjának megválasztásához kapcsolódnak, és előrevetítik az Alkotmány megújításának szükségességét. Időközben a Legfőbb Államtanács - a jelenlegi Alkotmány adta lehetőséggel élve - egy Nagymesteri Helytartót választott, kinek mandátuma egy évre szól, hogy a szükséges reformokat végrehajtva, az új Alkotmányra támaszkodva lehessen majd Nagymestert választani. Fra' Giacomo Dalla Torre máris megtette a szükséges lépéseket a reformfolyamat minél szélesebb bázison való megszervezésére és lebonyolítására: kinevezett egy 9 tagú Irányító Testületet, és megjelölt 11 tematikus munkacsoportot, melyek az egész rendtagságot képviselik.

Kérjük a Filerói Boldogasszony és Keresztelő Szent János közbenjárását, hogy a Máltai Rend megújulva és megerősödve folytathassa nagymúltú tevékenységet a hit védelmére és a rászorulókat támogatására!

Jó olvasást kívánok!

Tisztelettel,
WETTSTEIN JÁNOS

Kancellár,
A Máltai Rend
magyarországi
kommunikációs
vezetője

Helytartó a Máltai Rend rend élén

Fra' Giacomo Dalla Torre del Tempio di Sanguinetto-t egy évre választották meg – **2. oldal**

Megújulásra készülve

A Nagymesteri Helytartó üzenete és programja – **4. oldal**

Hatezer zarándok Lourdes-ban

59. alkalommal szervezett zarándoklatot a Szuverén Máltai Lovagrend a franciaországi Lourdes-ba – **4. oldal**

Józanító szeretet

A Fogadó pszichoszociális szolgálat intézményeinek látásmódja szerint minden a családban kezdődik, a szenvedélybetegség csakúgy, mint a gyógyulás. Országszerte hét intézményben az embert fogadják, nem pedig a betegséget. – **5. oldal**

Menedék neten csellengőknek

Az alacsonyküszöbű szenvedélybeteg ellátás mellett a tinédzsereknek kínál segítséget és menedéket Győrben a SzínStér. – **7. oldal**

Úton az együttérzés szobra

Az együttérzés jelképét a Szeretszolgálat országjáró körútra indította, ezidáig Kecskeméten, Veszprémben, Miskolcon, Vácott és Pécsen láthatták az érdeklődők. – **8. oldal**

A hajlékkészítés zsoltára

Lackfi János József Attila-díjas költő versét a Hajléktalan Jézus szobor Magyarországra érkezése ihlette – **10. oldal**

Jószolgálat-díj 2017.

Somos László atya életművéért kapta meg a Twickel-Zichy Mária Terézia Alapítvány díját – **10. oldal**

Fehér stációk

Maria de Faykod hófehér márványból készített keresztútja azt hangsúlyozza, Krisztus szenvedésének lényege a feltámadás – **11. oldal**

Cigánytelep 8-tól 4-ig

Jelenetek egy szociális munkás és a telep életéből, és módszertani történetek a romatelepeken zajló Jelenlét programról – A két kötetes könyv újra megjelent – **11. oldal**

Hitünk őszinteségének mércéje

Beer Mikós váci megyéspüspök válaszai arra, hogy mitől vagyunk keresztények, mennyit költünk a rászorulókra, és fontosabb-e az ima a jócselekedetnél? – **12. oldal**

Szent László lovagkirály, az egyház támasza

A Szent László emlékévkben a lovagkirály egyházépítő munkáját és Istenhez hű szolgálatát mutatja be a cikksorozat második része – **14. oldal**

Máltai zarándokok a somlyói nyeregben

Több száz, a nyolcágú máltai kereszt alatt érkezett zarándok imádkozott együtt Csíksomlyón a Pünkösdi fogadalmi búcsún. – **16. oldal**

Borítókép: Zarándokok Csíksomlyón (Fotó: Parák Eszter)

Fra' Giacomo Dalla Torre del Tempio di Sanguinetto: Megújulásra készülve

Kedves Rendtagok!

Megtiszteltetés számomra, hogy a Suverén Máltai Lovagrend Nagymesteri Helytartójaként szólhatok hozzátok. Áldásnak érzem, hogy engem választottak meg egy évre a Máltai Rend suverén fejének és egyházi vezetőjének. Rendünk hosszú történelme legnehezebb szakaszaiban sem tévesztette szeme elől katolikus hitét és az alapvető hivatását, a betegek és a szükségét szenvedők megsegítését.

Rendületlen és mély elkötelezettséggel fogom előmozdítani kilencszáz éves Rendünk spirituális dimenzióját. Egyik fő feladatunk lesz a Rend alkotmányának megújításán dolgozni. Már elkezdődtek azok a konzultációk, amelyek során átvizsgáljuk az intézményes kérdéseket. Az elmúlt évtizedek alatt a Máltai Rend minden várakozáson felüli mértékben növekedett, főleg az utolsó két Nagymester vezetése alatt, amiért hálásak vagyunk nekik.

Ez a növekedés viszont sokkal nagyobb felelősséget is követel: ezért kell egyes szabályainkat és szabályzatainkat korszerűsíteni és a kormányzati rendszert a kor igényeihez igazítani. Mindez a nélkül történik majd, hogy a Rend karizmáját és eszméit bármilyen változás érintené.

Megragadom az alkalmat, hogy megerősítem elkötelezettségemet és teljes odaadásomat a Máltai Rend fontos tevékenységeinek támogatására és továbbfejlesztésére, melyeket a Rend nemzeti szövetségei, segély- és önkéntes szervezetei és nagykövetségei százhusz országban végeznek, közöttük olyanokban is, ahol a lakosság erőszaknak, nagy szegénységnek, vagy természeti katasztrófának van kitéve.

A kor, amelyben élünk, tele van forrongással és bizonytalansággal. A humanitárius katasztrófák egyik tragikus következményeként egyre nő a migránsok és menekültek száma. Egyre többen éheznek, egyre több embernek van élető szüksége orvosi ellátásra, szociális és lelki támogatásra. Kötelességünk, hogy segítsünk rajtuk.

Mély hálával mondok köszönetet a rendtagoknak, önkénteseinknek, orvosainknak, ápolóinknak és mentőszolgálatosainknak. Kitartó szenvedéllyel és elkötelezettséggel tanúskodtok világszerte ispotályosi küldetésükről. Kérem a Philermói Szűzanya közbenjárását, és bízom imáitokban és odaadásotokban, hogy segítsenek engem megbízatásom teljesítésében.

Az Úr védelmezzen Benneteket és hőn szeretett Rendünket.

Róma 2017. május 11.

Hatezer zárandok Lourdes-ban

Mintegy hatezren vettek részt a Máltai Rend hagyományos Lourdes-i zárandoklatán. A magyar csoport útjáról Piazza Barbra írt beszámolót.

Idén körülbelül 4500 rendtag és segítő, valamint 1500 beteg, vagy fogyatékkal élő zárandok kereste fel a kegyhelyet. Negyvennégy országból érkeztek csoportok, a legjellegesebben a szíriai és iraki küldöttséget fogadták, ők a Francia Szövetség támogatásával tudtak részt venni az eseményen. Az idei zárandoklat volt az első hivatalos szereplése az új Nagymesteri Helytartónak, Fra' Giacomo Dalla Torre-nek.

Az idei már az ötvenkilencedik alkalom volt, hogy a Máltai Lovagrend az istápoltaival együtt, a Szűzanya tiszteletére Lourdesba látogatott. Jövőre dupla jubileumi zárandoklat lesz: a lourdesi látomások százötvenedik évfordulója és a Máltai Lovagrend hatvanadik nemzetközi zárandoklata. A Magyar Szövetség egy külön jubileumot is ünnepel majd, a MMLSZ első részvételének harmincadik évfordulóját.

A magyar küldöttség 18 betegből és 39 kísérből állt, Sárdy László és Czigler Ágoston rendtagok vezetésével és P. Pásztor Zoltán máltai káplán lelki vezetésével. Csoportunkban voltak segítők és betegek a kárpátmedencei szomszéd országokból is. Külön szomorú, kegyelemteljes esemény jellemezte az idei zárandoklatunkat: egy rendtag idős édesapja, akit betegként kísértünk, nem tért többé haza Lourdesból, hanem békésen, – az odaérkezett családja körében – a Lourdes-i kórházban szolgáltatta magához a Mennyei Atya.

Józanító szeretetet

Hét helyszínen, különböző formában, de azonos szemléletmóddal működnek a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szenvedélybetegeket segítő szolgálatai, melyek lelki és kapcsolati oldalról közelítve kezelik a függőséggel küzdő embereket. A Fogadó pszichoszociális szolgálat intézményeinek látásmódja szerint minden a családban kezdődik, a szenvedélybetegség csakúgy, mint a gyógyulás. Parák Eszter összeállítása.

Szenvedélybetegnek azt az embert nevezzük, aki már nem tudja kontrollálni a szerrel kapcsolatos tetteit és függővé válik. Például nem képes abbahagyni az alkoholfogyasztást vagy az internethasználatot. Már nem önmaga dönt, mikor iszik, vagy meddig használja a számítógépet. A pszichoszociális szolgálat a szenvedélybetegséget lelki, vagyis pszichés, és kapcsolati, vagyis szociális oldalról kezeli. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat szenvedélybeteg embereket fogadó intézményeiben segítséget nyújtanak a leggyakoribb függőséggel, az alkoholizmussal élő embereknek, de a kábítószerfüggőknek, az internet- és játékfüggőknek, a társ- és szerelemfüggőségben szenvedőknek is, és külön preventív programok működnek gyerekeknek. Az országban hét helyszínen, különböző formában, de azonos szemlélettel jöttek létre a máltai pszichoszociális szolgálatok: szeretettel fogadni a betérő embert. „Fogadó” szenvedélybeteg ellátó központ működik Budapesten, Esztergomban, Gödöllőn, Nagykanizsán és Fehérgyarmaton. A Gondviselés Háza fogadja a segítségre szorulókat Monoron, Győrben pedig a fiatalok drog prevencióját végzi a SzínStér.

Az embert fogadjuk, nem a problémát

Az irodába lépve égő gyertya fogad a számítógép mellett. „Egy család élő és elhunyt tagjaiért imádkozunk. Az anyuka naponta többször telefonál, sokat beszélgetünk, kéri, hogy imádkozzunk értük. És mi megtesszük, hiszen ez is belefér” – mondja a budapesti Fogadó pszichoszociális szolgálat munkatársa. Az intézmény előterében teával, süteménnyel és szeretettel fogadják a betérő embereket, akik segítségért érkeznek. Azokat, akiket talán senki nem fogad, és akik sehova nem mennek fordulni.

A szolgálat 2000 májusában nyitotta meg kapuját. 2005 tavaszán már két fővárosi helyszínen működött alacsony költségű ellátásként, amely megőrzi az anonimitást és akár kábítószer vagy alkohol befolyása alatt is felkereshető, elsősorban mégis olyan hely, ahova visszajárhatnak beszélgetni, segítséget kérni, feltöltődni, megerősödni.

„Nálunk mindig van idő az emberre” – így fogalmazzák meg a Fogadó szellemiségének lényegét a munkatársak. „Amikor ide bejön valaki, aki segítséget kér, akkor

nem csupán az ügyfél és az ügyintéző találkozik. Mindig az ember találkozik az emberrel. Kinyílik az ajtó, és itt rögtön van valaki, akivel beszélgetni lehet. Anélkül nem megy el innen senki, hogy ne értettük volna meg, mit szeretne, és mi miben tudunk segíteni” – magyarázza az egyik családterápiával foglalkozó szakember.

Frankó András intézményvezető – aki több mint harminc éve foglalkozik szenvedélybeteg emberekkel – azt mondja, a legfontosabb, hogy az embereknek első sorban az elfogadó és befogadó meghallgatásra van szükségük. „Amikor elindítottuk a Fogadót, volt egy kollégánk, aki pszichiáterként úgy várta az embereket, hogy ő a tudását fogja adni annak, aki ide bejön. És akkor megfogalmazódott bennem, mit jelent a máltai befogadás: először hallgassuk meg, mire van szüksége annak az embernek, és ahhoz mérten kell hozzá tenni a tudásunkból. Ő az első, nem mi.”

A Fogadó munkatársai azt vallják, hogy a segítségben a kapcsolat a legfontosabb, mert úgy tartják, a problémák oka többnyire a kapcsolatokban keletkezik. Ami viszont kapcsolatban sérül, az kapcsolatban gyógyulhat is.

Életük a hallgatás

Az intézmény a pszichoszociális segítségnyújtás számos formáját kínálja: egyéni és csoportos konzultációkat, segítő beszélgetéseket, vezetett csoportokat, párterápiát, családterápiát, önsegítő csoportokat és külön foglalkozásokat a szenvedélybeteg szülők gyermekeinek. „Ilyen, kifejezetten tizen- és huszoneves gyerekek számára szervezett terápiás csoport Magyarországon más intézményben nincs. Nincsenek pontos adatok arról, hány gyermek élhet legalább egy szenvedélybeteg szülővel, de külföldi statisztikák alapján arányosított becslések szerint legkevesebb 400 ezer gyermek nevelkedik ilyen családban Magyarországon. Ezek a gyerekek a legveszélyeztetettebbek, bűnösnek érzik magukat, nincs normális gyermekkoruk, felnőttként is megszenvedik az átélt nehézségeket és közel 40%-uk maga is szenvedélybeteg lesz. A csoport segít oldani a bűntudatukat, megélni a gyermekkorukat, és segít valós képet kialakítani a szenvedélybetegségről. Itt kimondhatják mindazt, amit máshol nem, hiszen az ő életük a hallgatás.” – részletezi a szakember.

A gyerekeket segítő csoport mellett El-Fogadó néven anonim telefonos, internetes segítő szolgáltatást is indítottak. A vonal felelőse azt mondja, telefonon, Skype-on, Facebookon reggeltől késő estig elérhető. „Ha nincs kinek elmondania,

ha segítségre van szüksége vagy csak beszélgetni szeretne valaki, akkor fel tudja hívni a telefonszámunkat, vagy megkeres az interneten. Ugyanolyan szeretettel fordulok feléjük azon a felületen, ahogy itt a Fogadóban.” – szögezi le a fiatal szociális munkás.

A Fogadó csapata a sokrétű szakmai tudás és tapasztalat mellett a szeretet és a befogadás erejében bízik. „Hiszünk abban, amit csinálunk, hiszünk a közösségünkben, és hiszünk abban, ahogy e mögött ott van a szeretetnek az ereje, ami nélkül nehéz lenne jó kedvűen végezni ezt a szolgálatot. Hisszük, hogy Isten ott van az életünkben és itt van a Fogadóban is.” A terápiás alkalmak során és segítő beszélgetésekben azonban csak akkor kerül szóba a vallás, ha azt a beteg említi vagy kéri. „Ha segítünk neki változtatni az életminőségén, az sok mindent hozhat magával, akár a hitében is, anélkül is, hogy mi beszéljünk róla. Hiszen tudja, hogy a Máltai Szeretetszolgálatnál van, és itt a kereszt a falon.”

Vasárnap helyett hétfő volt az ünnep

A Fogadóban a vezetett terápiás csoportok és egyéni kezeléseket mellett önsegítő csoportoknak is helyet adnak. Az egyik legrégebbi ilyen csoportot Frankó András vezeti alkoholbetegek emberek számára, immár több mint három évtizede. Ez idő alatt sok embernek változtatta meg az életét a csoport. „Van olyan tagunk, aki már

évek óta józan, mégis minden gyűlésen ott van. De volt, akit együtt kísértünk utolsó útjára, miután hét évig tiszta volt. Ilyenkor a fájdalom és a gyász mellett arra is kell gondolnunk, hogy amíg itt volt köztünk, nagyon sok olyan dolog történt vele, ami máskülönben nem történt volna meg. Azt mondta, neki a hétfő a vasárnap, mert ünnep, amikor találkozunk.”

Nemcsak a szenvedélybeteg emberek kapnak segítséget ahhoz, hogy új életet kezdjenek, de számos új életnek, vagyis kisbabának örülhettek már a Fogadó szakemberei. „Jött egy fiatal pár a problémáival, és a terápia időszaka alatt megfogant a második babájuk. Ezt mi a terápia gyümölcsének tekintettük, hiszen nemcsak a két ember között született újjá valami, de képesek lettek egy új élet befogadására is” – meséli egy párterápiával foglalkozó szakember. Gyógyulásra és gyermekalkadásra emlékezteti a munkatársakat a citromlé kiöntője is, mely néhány éve keresztelőkancsóként szolgált. „Az anyuka úgy jött be hozzánk, hogy az apa megfenyegette, nem tarthatja meg a gyereket, már az abortusz időpontja is megvolt. Anyagi gondokkal küzdöttek, nem volt fűtésük, meleg vizük. Elmondtuk, hogy a Szeretetszolgálattól kaphat segítséget, ő mégis elment az abortuszra, ahonnan aztán visszafordult. A gyerek megszületett, az anya kérésére pedig akkori katolikus pap kollégánk meg is keresztelte itt nálunk.” – emlékszik vissza a vezető.

Menedék neten csellengőknek

„Ha bejössz ide, akkor tudd, hogy itt már várunk, hogy a barátaid vagyunk, hogy szeretünk téged.” A Szeretetszolgálat győri „SzínStér” irodájában ezek a feliratok fogadják a betérő fiatalokat.

A SzínStér 2009 februárjában bűnmegelőzési pályázati programként indult, mely a 12 és 25 év közötti fiatalok drogprevencióját, azaz a szerhasználat megelőzését célozta. Győr panelházas városrészében, a plázában indult a szolgálat, ahova évente több száz fiatal több ezer alkalommal tért be, hogy értékesen töltsse el a szabadidejét. Kortárs fiatalok nyújtottak segítséget társaiknak, a közösségi térben számos programot szerveztek, lehetőség nyílt segítő beszélgetésekre, csoportos és egyéni foglalkozásokra is.

– A tinédzserek sajátos élethelyzetben vannak – mondja Máta Enikő szolgálatvezető. – Szükségük van egy olyan helyre, ahova ingyen bejöhettek, ahol partnerként kezelik őket, meghallgatják őket, segítséget kaphatnak a tanulásban, a családi vagy iskolai problémák kezelésében. Sokszor csak azt kérik, hadd lehessenek kicsit csöndben, csak ülhessenek a fotelban. Egyfajta „nyugalom szigetet” jelentünk nekik.

A program eredményességét látva a Szeretetszolgálat továbbvitte az értékeket a pályázati időszak után is, és létrehozta az alacsony-külső ellátást. A munka hét évig a plázában folytatódott, 2016-ban azonban új helyszínre költözött az intézmény.

– A fiatalok a SzínStérben minden, az életükre befolyással lévő témáról beszélgethetnek csoportban és egyénileg is – folytatja Máta Enikő. – A szerfogyasztáshoz sok minden vezethet. Az iskolai bántalmazás, a netes zaklatás, de sérülhetnek a fiatalok a párkapcsolataik során is. Mindezekről beszélgethetnek szakembereinkkel, de információkat kaphatnak a drogokkal, a cigarettával, az alkohollal kapcsolatban is.

A szolgálat munkatársai számára nap mint nap új kihívást jelent a virtuális térben élő, azaz a számítógép, internet és okostelefon vonzásában felnövekvő gyerekek megszólítása, hogy a felvilágosítás és a megelőzés számukra is érthető és befogadható legyen. „Néhány éve még oktató filmeket néztünk és utána

megbeszéltük. Ma már ezzel nem tudnánk lekötöni őket. Ehelyett például egy önismereti foglalkozáson leülünk a gép elé és a videó megosztó oldalakon ki-ki megmutatja a kedvenc videóklipjét. Ez a generáció már nem a téren bandázik a haverokkal, ahol kipróbálnának ezt-azt. A mostani tizenéves már a neten cselleng, ahol nem kellenek szerek, ez viszont viselkedési függőséghez vezethet. Nem tudja megmondani, mennyi időt tölt internetezéssel, hiszen állandóan online van. Bár fizikailag biztonságban van, mégis óriási a veszélye, hiszen a viselkedéses addikció megalapozza a kémiai, vagyis könnyebben rá tud szokni kábítószerre vagy alkoholra.”

A SzínStérben folytatott szakmai munka mellett a szolgálat iskolai prevenciót is folytat, egy győri középiskolában modellprogramot fejlesztenek, melyben a felvilágosító órák mellett a pedagógusoknak is szerveznek előadásokat például az iskolai erőszak kezeléséről, és a program eleme lehet a színházlátogatás is. A szolgálat fontos feladatának tartja a társadalom szemléletformálását, a szenvedélybetegekkel és a függőségből gyógyult emberekkel szembeni előítéletek csökkentését.

Partisegély szolgálat

Őrangyalként ismerik Győrben a fiatal prevenciócsapat munkatársait és önkénteseit. Partisegély szolgálatuk a város nagy szórakozóhelyein jelenik meg, hogy felhívja a figyelmet a biztonságos bulizásra. Segítenek, ha a bulizók a kimerültségtől vagy valamilyen szertől rosszul érzik magukat, de nem annyira, hogy mentőt kelljen hívni hozzájuk. Vitaminokkal dúsított ásványvizet osztanak, ropit, szőlőcukrot vagy müzlit kérhetnek tőlük a fiatalok. A „buliőrjárat” azokat a fiatalokat is el tudja érni, akik nem térnének be a SzínStérbe, viszont szükségük van egy segítő beszélgetésre. „Elsősorban olyan szórakozóhelyekre megyünk, ahol az elektronikus zene magával vonzza a szerfogyasztást, a drogokat és az alkoholt” – mondja Péntek Mónika, a Partisegély vezetője.

Kimondható.?! – kiadványsorozat a szenvedélybetegségről

A szenvedélybetegségnek sok arca van. Ahogy a gyógyulásnak és megelőzésnek is. „Drogfüggő vagyok.” „Alkoholista vagyok.” Kimondható az igazság? A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Fogadó Pszichoszociális Szolgálatának hiánypótló tízrészes kiadványsorozata kimondja a mindedig kimondatlant, és a sokszor kimondhatatlant. A Kimondható.?! füzetek a szenvedélybetegség és kezelése témakörében egyszerre szólnak a függéstől szenvedő embereknek, gyermekeiknek, házastársaiknak, segítő szakembereknek, tanároknak és szülőknek. Kimondják a valóságot az alkoholizmusról, feltárják a drogfüggőség gyökereit, rávilágítanak a játék- és internetfüggőség mibenlétére, de szólnak a józanság boldogságáról is, és arról, mennyit szenved egy gyermek, ha szenvedélybeteg szülő neveli. A kiadványok letölthetők a kimondható.hu weboldaltól, valamint megrendelhetők a hirek@malta.hu címen.

Úton az együttérzés szobra

Erdő Péter bíboros április 11-én, Budapesten a VIII. kerületi Horváth Mihály téren áldotta meg a Hajléktalan Jézus szobrát. „Jézus egyszerre élte át a hajléktalanság súlyát és a küldetés nagyszerűségét. Látnunk kell hajléktalan testvéreinkben is életkörülményeik súlyát, és mindegyikükben az emberi hivatás nagyszerűségét. Adja Isten, hogy Krisztust tudjuk látni minden emberben. Erre emlékeztessen minket a szobor.” A Szeretetszolgálat országjáró körútra indította a szobrot, melyet lapzártánkig Kecskeméten, Veszprémben, Miskolcon, Vácott és Pécsen láthattak az érdeklődők. Kovács Bence képriportja.

vers

Lackfi János A hajlékkészítés zsoltára

„És odadölsz az utcapadra,
a koszba, a hajléktalan mellé,
és eszünkbe juttatod, hogy nálunk
pince-padlás teli van cuccokkal,
ő meg két szatyorban hordja az életét,
hogy mi tonnaszámba gyártjuk a szemetet,
és idegesek vagyunk, ha nem szállítják
el azonnal a szép kis házunk elől,
ő meg a mi szemetiünkben él, megpróbál
eltakarítani utánunk, lám, mekkora mocskot
hagyunk a Föld nevű táncteremben,
mennyi maradékot hajigálunk ki
fene nagy jómodunkban.

[...]

odadölsz amellé az árva fickó
mellé, és mindenfélét duruzsolsz
a fölébe, szédíted, hitegeted, mennyi
királysággal kábítod, ezerszer újrapergeted
vele veszteségeit, és megsiratód mindet,
házat, hazát, asszonyt, állást, megbecsülést,
mi mindent lehet elveszteni, te jó ég,
mi mindent lehet megszerezni, te jó ég,
közben igazából csak szétpergő homok
marad kezünkben, és úgy vágyjuk közeledet,
Uram, te pedig megcsalsz minket,
ott heverészel úri kedvedben
a hidegben azzal az emberrel ott a padon,
és bennünk nincs elég bátorság,
hogy odaheveredjünk mellé,
hogy odaheveredjünk melléd.”

Lackfi János költő A Hajléktalan Jézus
szobrának Magyarországra érkezése al-
kalmából írt versének részlete. A teljes
vers az alábbi linken olvasható:

aktuális

Jószolgálat-díj 2017.

Első alkalommal adták át a Jószolgálat-díjat, melynek bíráló bizottságában a Magyar Máltai Szeretetszolgálat képviselője is helyet foglalt. Az életműdíjat a Szeretetszolgálat Kaposvári csoportjának lelki vezetője Somos László atya kapta.

A Twickel-Zichy Mária Terézia Alapítvány által 2016-ban alapított díj azokat a szociális területeken tevékenykedő professzionális és önkéntes segítőköt szeretné évről évre elismerni, akik áldozatos és példaértékű munkájukkal sokat tesznek a hátrányos helyzetű emberekért.

A díjátadó rendezvényt Tóth Simon Ferenc, a Twickel-Zichy Mária Terézia Alapítvány képviselője nyitotta meg, aki méltatta a díjazottak hiánypótló munkásságát, amikor a segítségnyújtásra és az egymás iránti figyelemre egyre nagyobb szüksége van a társadalomnak. A gálaestet a Jószolgálat-díj idei nagykövetei, Szalóki Ági énekes és Csujá Imre színművész vezették, akik személyes elköteleződésüknek érzik, hogy segítsék a szociális munka bemutatását és dolgozóinak elismerését.

Twickel György, az alapítvány kuratóriumi elnöke köszöntőjében elmondta, hogy édesanyja, Zichy Mária Terézia grófnő életművének emléket állítva szeretné láthatóvá tenni a társadalom figyelmére méltó tevékenységeket, amelyek mindannyiunk számára jó példákul szolgálnak.

A díjátadón számos művész mellett fellépett a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Szimfónia Programjának zenekara. A szimfóniás gyerekek egy dalt az est műsorvezetőjével, Szalóki Ágival adtak elő.

Életműdíjjal ismerték el Somos László atyát, a Szeretetszolgálat kaposvári csoportjának lelki vezetőjét, aki 23 éve végzi áldozatos tevékenységét a közösségért, és ezzel számos roma családot segít Kaposfőn és a környező településeken. A plébános a díj átvétele után elmondta, három fontos részterülettel foglalkoznak a roma közösséget segítő programban: „Gyermekek tanításával tanodánkban, ahol idén a tizenharmadik tanévet zárjuk, szociális, karitatív munkával és vallási tevékenységgel. Somogy megyében minden faluban élnek cigány származású emberek, igénylik a segítséget és az odafigyelést, főként a gyerekek, akikre nagyon sok energiát fordítunk. Az elmúlt tizenhárom év alatt még egyetlen gyerek sem bukott meg, nem maradt ki az iskolából, és az összes gyermek továbbtanult, aki nálunk végzett. A Szentírás mentén, Jézust látom a szegény emberekben, hiszen ő azonosítja magát a legnagyobb szükséglet szenvedőkkel, nekem feladatom, hogy ugyanazt a Krisztust meglássam.” – mondta az életműdíjas Somos atya.

A díjazottak a kitüntetés mellett egy-egy csokor kerámiavirágot is átvehettek, melyeket a máltai szervezet pátyi, fogyatékkal élő fiatalokat foglalkoztató műhelyében készítettek.

Megszentelt szenvedés 100 tonna márványba zárva

„Fehér stációk” névvel illetik a világ minden tájáról érkező zarándokok Lourdes-ban a magyar származású szobrászművész, Maria de Faykod által készített monumentális keresztutat. A hófehér márványból faragott kálvária a Máltai Lovagrend zarándoklatának gyümölcseként fotókiállítás formájában jutott el Magyarországra.

Maria de Faykod szobrászművész a márvány mestere. Mint mondja, ez az az anyag, melyet a Lélek teljesen átlényegít az alkotás során, ezáltal minden más alpanyagnál közelebb tud vinni Istenhez. „Mindenkiben benne van a krisztusi dimenzió, és amikor szembeállnak ezekkel a szobrokkal, akkor ez a dimenzió kinyílik az emberben.” – mondja a magyar származású szobrász.

Kamaszként kezdett alkotni. Alig volt tizenéves, amikor elkészítette a Kút-völgyi Kápolna több szobrát és egy fából faragott keresztutat. 1975-ben politikai menekülteként érkezett Franciaországba, ahol hat év helyett alig másfél év alatt elvégezte a képzőművészeti főiskolát. Párizsban állandó kiállításai voltak, galériát nyitott, ám hamar rájött, hogy a márványszobrok a szabadságot igénylik, így Provence-ba költözött, ahol megnyitotta hatalmas szabadtéri galériáját.

ajánló

A lourdes-i keresztút elkészítésére a szobrász 2001-ben kapott felkérést a kegyhely vezetőitől, mert a zarándokoknak azelőtt nem volt olyan kálváriája, ahol mozgássérült emberek átimádkozhatták volna Krisztus szenvedésének stációit. „2001-ben kezdtem el elkészíteni a terveket és 2003-tól 2008-ig faragtam a 17 márványszobrot. Körülbelül száztonnányi márvány kellett hozzá.” – mondja Maria de Faykod. „Azt szerettem volna megmutatni, hogy a krisztusi szeretet hogyan tudja felemelni, megszentelni a szenvedést. Éppen ezért nem azt mutatom be, hogyan ütötték át kezein-lábaiban a szöveget, hanem azt akarom, hogy a szoborral szemben állva a lélek a lélekkel találkozzon.” A tizenégy állomásos keresztutat további három stációval egészítette ki, melyek az Evangéliumból fakadó hitet, reményt és szeretetet fejezik ki, hangsúlyozva, hogy a szenvedéstörténet lényege a feltámadás.

Magyarországra fotókiállításaként hozta el a Béres Alapítvány a Lourdes-ban felállított keresztutat. Az életnagyságú-nál nagyobb, részletgazdag fotókat Maria de Faykod maga készítette azért, mert mint mondja, mindenki nem tud elmenni személyesen Franciaországba és megnézni az alkotásokat.

Béres Klára, a Béres Alapítvány elnöke 2010-ben találkozott Maria de Faykod fehér stációival a Máltai Lovagrend akkori zarándoklatának résztvevőjeként. „Amikor szemtől szembe álltam a szobrokkal, éreztem, hogy felemelnek. És nem csak engem. Egy fiatal, nagyon beteg, szinte mozgásképtelen fiú is zarándokolt velünk. Amikor a keresztútnál imádkoztunk, egyszer csak azt láttam, hogy minden erejét megfeszítve emelte fel alig mozgatható kezét, hogy megfoghassa Krisztus kezét. Abban a pillanatban éreztük, hogy ő ott, akkor nem egy márványszobrot fogott meg, hanem valóban a Megváltóval találkozott.”

2014-ben személyesen is megismerkedtek az alkotóval, majd megszületett a vándor tárlat, melyet többek között Esztergomban, Székesfehérváron és Pannonhalmán is kiállítottak, és várhatóan további helyszíneken is látható lesz Béres Klára szerint. „Máriának küldetése van. Az ő feladata, hogy a földi világunknak meg tudja mutatni a transzcendens világot. Kitar egy kaput és segít közelebb jutni ahhoz, hogy megértsük, mi az, amiről az Örökkévaló szól.”

Cigánytelep nyolctól négyig Jelenlét - módszertanmesék

2004-ben járunk, a helyszín Monor. A kertvárosban elterülő cigánytelepről jelzés érkezik, egy asszony fázik. Fát kér. A családgondozó (nyugdíjas pap) küldi a jelzést, az ő lehetőségeik tárháza már kimerült. Hátha más máshogy tud segíteni. A csapat hamar a helyszínen van, kiegészülve a családsegítő szolgálat vezetőjével és munkatársaival. Világgyors munka kezdődik. A helyiek már régebb óta próbálnak „harcolni a teleppel”, de az ő eszközeik kevésnek bizonyulnak, ugyanakkor erős helyismerettel rendelkeznek, ami nagyon fontos a program indításában. Gyors forgatókönyv készül: a telepen nincs fürdősi lehetőség, illetve szükség van bázisra is. A legegyszerűbb megoldás egy mobil konténerblokk. Fürdő és iroda. A Jelenlét program elindul. Amit ígérünk: ennél az állapotnál nem lehet rosszabb.

Dávid naplója a megérkezést követő egy évről szól, napi élménybeszámoló, jelenetek egy szociális munkás és a telep életéből. A szerző minden nap leírta élményeit, fáradtan, boldogan sokszor csalódottan. Az írásból bepillantást nyerhetünk egy cigánytelep minden napjaiba, a Máltai Szeretetszolgálat monori integrációs programjának indulási évében. A könyv kiegészítő kötete a Jelenlét – módszertanmesék c. kötetnek, melyben húsz szociális munkás foglalja össze a romatelenpeken végzett munkája tapasztalatait.

Cigánytelep nyolctól négyig /
Dávid naplója

Jelenlét – módszertanmesék

Megrendelhető: hirek@malta.hu

Hitünk őszinteségének mércéje

Beer Mikós váci megyéspüspök válaszai arra, hogy mitől vagyunk keresztények, mennyit költsünk a rászorulókra, és fontosabb-e az ima a jócselekedetknél?

Hitünk őszinteségének lakmuszpapírja, hogyan tekintünk a kirekesztett emberekre a mindennapokban. Beer Miklós váci megyéspüspök szerint a katolikus emberek egy része elkötelezettség nélkül, kampányszerűen próbál jótékonykodni, és mélyen megbotránkozna azon, ha egy roma ember mellé ülne a templomban. Lapunknak adott interjújában a püspök atya az egyház szükséges megújulásáról, az imádság, a tanítás és karitatív cselekedetek hármasságáról, és a romák felemeléséről vallott nézeteiről is beszélt.

– Püspök atya szerint milyen konkrét feladatok állnak a katolikus egyház előtt jelenleg? Olyasmire gondolok, amivel már a következő hetekben foglalkozni kell, vagy amit intézni kell még ezen a nyáron.

– Ami nem tűr halasztást, az a paphiányból következő helyzet kezelése. A lelkipásztori szolgálat újragondolása, ártértelemezése, egy új szemléletmód kialakítása. Az nem mehet tovább, hogy ha egy idős pap nyugdíjba megy, vagy meghal, akkor a hozzá tartozó településeket szétosztjuk a környékbeli plébánosok között, és a saját falvai mellé mindenki kap még kettőt. Így nem lehet közösségeket irányítani.

– A váci egyházmegyében mekkora a hiány?

– Ezen a nyáron egyetlen papot sem szenteltek fel, és erre szerintem évszázadok óta nem volt példa. Két diakónust szenteltek, de újmiséjük nem lesz. Amikor erről beszélünk, azzal szoktak vigasztalni, hogy Vácott még nem is annyira rossz a helyzet. Szerintem viszont az nem vigasz, hogy máshol még nagyobb a baj. Egy év múlva nyugdíjba megyek, egyre többet gondolkodom azon, mit tehetek még azért, hogy működőképes, élő egyházmegyét adjak át majd az utódoknak.

– Milyen megoldást lát?

– Szent Pál modellje jár a fejemben, aki az egyháztörténet kezdetén sorra járta az akkori városokat. Elment Efesusba, Filippibe, megkérdezte, hol szoktak imádkozni az emberek, odament hozzájuk a fo-

lyópartra, beszélgetni, kapcsolatot keresni velük. Nekünk sincs más lehetőségünk, oda kell menni az emberek közé. Meg kell találnunk azokat a hiteles személyeket, akiket a többiek is elfogadnak, őket kell felkészíteni az adott közösség vezetésére. Neki kell odaadni a templom kulcsát, hogy hívja be a többieket közös imára. A reformok kapcsán azon szokás vitatkozni, megnöveljenek-e a papok, vagy ne. Szerintem nem ez az igazi kérdés, sokkal inkább az, hogy helyben megtaláljuk azokat a hiteles és karizmatikus embereket, akik a többieknek képesek lesznek utat mutatni. Az Úristen pedig megmutatja majd nekik, hogy mi lesz a dolguk, bibliaórát tartsanak-e a faluban, felnőtt katekézist, vagy igeliturgiát vezessenek. Az egyházban ma sok az adminisztrációs kötelezettség, és kevés a személyesség. Az lenne jó, ha a hívőknek személyes kapcsolata lenne a pappal, ha azért mennének be a templomba, mert megfogja őket a prédikáció.

– Hogyan próbál közeledni a váci egyházmegye az emberekhez?

– Tizennégy év alatt 200 akolituszt képeztünk ki, akik felolvasnak a templomokban, később pedig, továbbképzés után segíthetnek a liturgiában, lehetnek

áldoztatók, rájuk lehet bízni akár temetési szertartást is. 200 akolitus, ez elég nagy szám. Van köztük ügyvéd, mérnök, orvos, pék és buszvezető egyaránt. Több mint harminc nő diakónusunk is van. A váci Apor Vilmos Főiskolán újraindul a hitéleti szak, a lelkipásztori munkatársképzés és a kántorképzés. A legfontosabb azonban, hogy kilépjünk a megszokott struktúrából, a szolgáltató egyház szerepéből, hogy nálunk lehet rendelni esküvőt, temetést. Ez annyira idegen az evangéliumtól. Amikor az egyházzal beszélünk meg ma is a papokra, apácákra, szerzetesekre gondolunk, és megelégedünk arról, hogy akik megkeresztelkedtek és hittel valljuk Jézus követését, mi mindannyian az evangélium hirdetői vagyunk. Nem hallgathatunk arról, amit láttunk, hallottunk. A feltámadás örömhírét kell hirdetnünk, az egyetemes testvériséget, a Krisztusban való közösséget.

– Mit gondol az egyház szegényekért végzett munkájáról?

– XVI. Benedek pápát szoktam idézni, aki zseniálisan fogalmazta meg, hogy milyen egyensúlyra kell törekedni. Azt mondta, az egyház hármasságát életmegnyilvánulásai a következők: a tanítás, az imádság és az egymásról való gondoskodás.

Ez a három egymást feltételezi, nincs közöttük sorrend. Nem mondjuk azt, hogy az imádság a legfontosabb, de azt sem, hogy nekünk elsősorban tanítanunk kell, és persze karitatív szervezatként sem határozzuk meg magunkat. Mind a háromra szükség van. Ha sikerül megtalálni az egyensúlyt, az egyház jól szolgál. Az nem kérdés, hogy az egyház nem fordulhat el az elesettektől, nyomorban, éltől, hajléktalan emberektől. Ez hitelesíti a mi hitünket. De ahhoz, hogy jól segítsünk, ismernünk kell Jézus tanítását, az evangéliumot. Mitől vagyunk keresztények? Attól, hogy hiszünk Jézus Krisztusban, Isten fiában, átéljük a hozzá fűződő személyes kapcsolatunkat, és önzetlenül felkaroljuk az elesetteket.

– Ez működik a gyakorlatban is?

– Sajnos messze járunk tőle. Templomot építünk, harangot öntetünk, részt veszünk a felújításban, valahogy még a tanítás is megy, de a diakóniával komoly bajok vannak. Kampányszerűen adakozunk, de nem érezzük a sorsközösséget az elesettekkel. Templomba járó keresztény emberek közül sokan elképzelhetetlennek tartják, hogy egy padba üljenek egy cigány emberrel. Ez nem igazi elköteleződés, nem felelősségvállalás.

– Mitől lehetne igazi?

– Van egy álmom, amelyben a keresztény családok rászoruló családokat pártfogolnak. Anyagiilag is támogatják őket, de lelkiileg is. Jelen vannak, ismerik, rendszeresen látogatják őket, lelki támaszt adnak, segítenek a gyereknevelésben, de rendszeres az anyagi segítség is. Álomszerű attól lesz, amikor azt mondom, hogy áldozunk annyit a nélkülözők támogatására, mint amennyit a nyaralásunkra költsünk.

– Püspök atya személyesen hogyan segít? A sajtóban azt olvashattuk, hogy magához vett egy állami gondozott cigányfiút, és a püspöki palotába befogadott egy hajléktalan férfit.

– A nevelt fiam már tíz éve itt van velem, és rengeteget tanultam tőle. Szerintem nem lenne baj, ha minden papnak lenne egy hasonló nevelt fia, hogy az elfogadás gyakorlati oldalát is elsajátítsa. A hajléktalan férfi egy kicsi nógrádi faluban élt szinte szó szerinti nincstelenségben, húszezer forint segélyből. Három éve támogattam őt folyamatosan, ősszel azt mondtam neki, töltsön be hozzánk, a püspöki palotába. Itt lakott, velünk vacsorázott, fél év alatt mindenki megszerette. Néhány hete váratlanul meghalt. A Rákospalotai Köztemetőben temettem el. Volt családtagjai és egy-két régi ismerőse jött csak el. Ez még nagyon fájdalmas, friss élmény nekem.

– 2014 szeptemberében a cigányságról kiadott körlevele olyan vitákat váltott ki, ami a nem hívő emberek figyelmét is felkeltette. Többek között azt írta, hogy keresztényként nem utalhatjuk a megoldás felelősségét másra. Három év távlatából visszanezve mi maradt meg az akkori vitákból?

–Számomra az volt a legmegdöbbentőbb, hogy az egyházmegye papjai között is akadtak, akik nem voltak hajlandók a híveknek felolvasni a levelet, amiben azt írtam, hogy egyikünk sem maga választotta meg, hogy hol szülessék. A legalapvetőbb keresztény igazságokat a jelen társadalmi helyzetben önvizsgálatként újra és újra át kell elmélnünk. Tehát nem fordíthatjuk el a fejünket, és nem mondhatjuk azt, hogy mi közünk van hozzá. Azt hiszem ez a kérdés egyfajta szimbolikus lakmuszpapír, amivel a hitünk őszinteségét mérhetjük. A legfontosabb tanulság pedig, hogy nem szabad hallgatni. Talán időszerű lenne egy következő körlevél.

(Fotó: Kovács Bence)

Szent László lovagkirály, az egyház támasza (2. rész)

Január elsején vette kezdetét a 2017 végéig tartó Szent László-év, a lovagkirály trónra lépésének 940., szentté avatásának 825. évfordulója alkalmából. Tanulmányunk második részében megemlékezünk egyházépítő munkájáról, valamint az uralkodása második felében történt fontosabb eseményekről.

Szent László mélyen hívő uralkodó volt. Számos egyházteremtő intézkedése között rendelkezett a bihari püspökség központjáról is, mert Váradon monostort rakatva a Boldogságos Szűz tiszteletére, valójában a váradi székesegyház alapjait vetette meg. A bihari püspök Váradra költözött, s a bihari egyházi központ ezzel megszűnt.

Vallásosságának számtalan tanújelét adta. Őszinte bűnbánat jellemezte. „Ha pedig úgy esett, hogy éjszaka virrasztással és hosszas imádkozással kifárasztotta magát, nem kívánt puha párnát, hanem a templomok csarnokában pihent meg egy órácskát.”

Az egyházszervezés Szent István által megkezdett munkáját László tovább folytatta.

Hat évvel uralkodásának kezdete után a magyar egyház jelentős esemény-sorozathoz érkezett el az 1083-as szentté avatás során. A kezdeményező László lehetett, ám minden bizonnyal a pápa, VII. Gergely tudtával és áldásával.

Az első szentté avatás Nyitrán történt 1083. július 16–17-én, amikor a zoborhegyi remeték tetemeit fölemelték és a nyitrai Szent Emmerám-templom oltárára helyezték az őket megillető tisztelet végett. A következő hónapban, július 26-án ugyanezt tették az 1053 óta ott nyugodó Gellérttel a marosvári (csanádi) székesegyházban. Zoerárd-András és Benedek szerzetesek, valamint Gellért püspök kultusza a hívek körében haláluk után késedelem nélkül kezdetét vette. Így volt ez István esetében is, mert Hartvik szerint István kőkoporsója mellett „az Úr sok éven át részesítette az ő érdemeire tekintve számtalan jótéteményben a sok szerencsétlenség sújtotta, hideglelős, bűját-baját kikiáltó vagy ítélet terhét hordozó embert. Sűrűn hallották az éjszakában többen is az angyalok énekének hangjait, s a legfinomabb illat édessége gyakorta járta át a (székesfehérvári) templom falait.” István életállapota azonban, vagyis hogy uralkodó volt, inkább számított hátránynak, mint előnynek. VII. Gergely 1081-ben írásba adta – de nem véve igénybe a tévedhetetlenséget! –, hogy uralkodók nem juthatnak el az életszentség magaslatára. Két évvel

Szent László 1091-ben alapította a zágrábi püspökséget. Uralkodása idején kezdték el a Szent István-székesegyház építését, felszentelésére 1110 körül került sor. A templom nagyon megsérült az 1880-as földrengés során, 1938 óta a rekonstrukciója folyamatos.

később pedig ő maga hagyta jóvá az első koronás magyar királyról kialakult közvélekedést és engedélyezte a tiszteletét.

Az egyházszervező uralkodók esetében az Egyház mindig megőrizte szuverén ítéletalkotását, éppen úgy, mint a többi szent kapcsán. A közép-európai kortárs környezet figyelembevétele segít István tényleges életszentségének értékelésében, és arra hívja föl a figyelmet, hogy István életében a természetfölötti mértékhez, az égi mércéhez történt igazodás olyan minőségi változást idézett elő, ami csakis a hiteles szentek sajátja. Ugyanis minden szent, s így István, a magyarok első koronás királyának személyisége is világosan felmutatja a Krisztusban történt átalakulást, aminek folyamán életében, tetteiben a bűn fokozatosan visszaszorult. Téves az az elképzelés, ami szerint István életszentségének kinyilvánítását, vagyis a szentté avatást csupán László politikai, legitimációs sakktúzájának kell tekinteni. Igaz, hogy az 1083-as szentté avatás jótékony hatását László kamatoztathatta, de az okot és az okozatot nem lehet fölcserélni. István nem azért lett szent, mert László föltételezte, hogy uralkodására ez jótékony hatással lesz, hanem azért teremhetett István szentté avatása – és a többi négy kanonizáció – gyümölcsöket László hatalmának megszilárdításával, mert István tényleg szent volt.

A szentté avatást háromnapos böjt előzte meg, ami 1083. augusztus 15-én kezdődött, ám hiába. A sírverem fedőlapját nem bírták fölemelni a szolgák. Karitás apáca üzenete alapján László szabadon bocsátotta a fogva tartott Salamon királyt, és a kőlapot augusztus 20-án eltávolíthatták, megkezdődhetett a tetem kiemelése, amely csonka volt, jobb karja-keze a királyi gyűrűvel együtt hiányzott. A gazdag bihari család leszármazottja, Merkur Szent István tetemének jobbát a trónviszályoktól, pogány

lázadásoktól zavaros időben, az 1060-as évek során Székesfehérvárról elvitte a Berettyó folyó teraszának peremén álló, minden bizonnyal fagerendákból összerótt, kicsiny családi monostorba. Két évtizeddel ennek utána, amikor Szent István maradványait kiemelték a fehérvári bazilikabeli sírból, hiába keresték a jobbot meg a híres királyi gyűrűt, nem találták. Senki nem emlékezett arra, mi történt a holttest 1061-es áttemetésakor. A következő évben (1084) Szent László király országjárása során eljutott a Berettyó-parti monostorba, és Merkur egy angyal csodálatos közbelépésével magyarázta meg, miként került hozzá a drága ereklye. Nem tudni, hitte-e vagy nem a király a halottakat, ám megbízta Álmos herceget, hogy a Szent Jobbnak méltóbb hajlékot emeltessen: kőmonostort és templomot. A benedeki regula szellemében élő szerzetesek a középkor folyamán itt őrizték az országalapító legbecsesebb emlékét és a zarándokok az egész ország területéről érkeztek. Peres ügyekben a Szent Jobbra esküt tettek, és az apátság később, mint hiteleshely (vagyis közjegyzői feladatokat ellátó intézmény) erről oklevelet adott ki a kérelmezőknek.

A trónörökösként szerencsétlenül járt Imre szentté avatása a helyszínen történő és sokak által tapasztalható csodák késlekedése miatt csak november 5-én történt meg. Akkor végre megérkezett az égi bizonyosság jele, a sírból fölemelték Imre tetemét (elevatio), és díszes koporsóban átvitték (translatio) új, végleges nyugalóhelyére, a bazilika valamelyik kápolnájába, amely ettől kezdve Szent Imre kultusza központjaként szolgált, közel az apja által állíttatott fehér márványból faragott trónushoz, és atyja új sírjához.

Szent László a Képes Krónikában

Egyházkormányzás terén fontos rendelkezéseket hozott László, mert 1086-ban összeírta a bakonybéli monostor minden vagyonát, majd 1093 táján a pannonhalmi apátság kincseit, paramentumait, kódexeit (mintegy 80!), birtokait, szolgáló népeit és a jószágállományát. Föltehetően a többi királyi apátságban is készültek hasonló lajstromokat tartalmazó oklevelek.

A XI. század második legkiemelkedőbb királya, László a szerzetesek pártolása, monostorok alapítása terén is méltó párja Szent Istvánnak. Igaz, hogy száz évvel később a himnuszt, amely a haza bajnokának (athleta patriae) nevezi Szent Lászlót, nem szerzetes, hanem világi pap írta, aki föltehetően a váradi székesegyház klerikusai közé tartozott; de a szerzetesek is joggal magasztalhatták emlékét. A királyi egyházpolitika virágzó jövőt biztosított az új, főként francia származású szerzetesekből álló közösségnek, a közösség pedig hosszú időn keresztül hatékonyan segítette a francia-magyar kapcsolatokat.

Szabolcs földvárában 1092. május 20-án László Szent István király példáját követve „országá valamennyi főpapjával, apáturával és minden előkelőivel, mind az egész papság és a nép jelenlétében zsinatot tartott és kánonok szerinti törvényeket hozott.” Ez az időben harmadik törvénykönyv viseli az I. számot. Negyvenkét törvénycikkelyt tartalmaz, amelyből negyven az egyházi élettel kapcsolatos, mindössze az utolsó kettő világi tartalmú, rendelkezve a királyi bírálkodásról.

Amikor 1095 nyarán a cseh hadjáratra indult, az 1192 táján írt életrajza szerint útközben „váratlan betegség döntötte le lábáról, testi ereje már-már elhagyta: összehívta az ország főembereit, s beje-

lentette, hogy testi feloszlása közeleg. Ezt hallván, az oly kegyes király halálán javeszékkelő tömeg sírása az egekig hatolt. De a király magához vette az oltáriszentséget, amelyben híven hitt, amelyet egész szívvel szeretett, s amelyet az erények teljességével keresett, boldogan tért meg az Úrhoz.”

Szent László a váradi székesegyház temetési templomának szánta. Akaratához híven Váradon talált nyugalóhelyre.

Török József

Szent István-székesegyház – Zágráb

Szent László küzdelme a pogány vitézzel (Kakaslopnik, freskó, 1317 körül)

Máltai zarándokok a somlyói nyeregben

Több száz, a nyolcágú máltai kereszt alatt érkezett zarándok imádkozott együtt Csíksomlyón a Pünkösdi fogadalmi búcsún. A 450. évfordulóját ünneplő búcsú az összmagyarság legnagyobb ilyen eseménye, ahová a világ minden tájáról érkeznek hívők. Parák Eszter beszámolója a zarándoklatról.

„A kegytemplomhoz közeledve lassan elértem a tömegben magasan lengő máltai zászlót. Megkérdeztem a körülötte álló, kékbe-pirosba öltözött embereket, nem sejtve, hányszor hangzik még el aznap ez a mondat a számból: Honnan jöttetek máltai testvérek? Az aradi máltaiak szoros öleléssel fogadták a budapesti zarándokot, és tovább irányítottak a következő zászlóhoz, melyet a Máltai Lovagrend lovagai és dámái vittek, felvezetve az ünnepi körmenetet, amely a búcsú jelképei mellett Szent László király ereklyéjét kísérte a szabadtéri oltárhoz. A két Somlyó-hegy nyergébe a négy égtáj felől kapaszkodtunk fel – jobbról is érkezett egy nyolcágú kereszt, balról is látni lehetett egyet, és a fő csapáson is kipiroslott a hagyományos keresztaljak zászlai közül.

Az ünnepi szentmise előtt sorra jártam a máltai zarándokcsoportokat. „Isten hozott itthon.” – üdvözöltek egymás után a brassói, a sepsiszentgyörgyi és a nagyenyedi máltai testvérek. A hármas oltárral szemben pedig ott ültek az anyaországi máltai zarándokok: Észak-Magyarországról, Dunántúlról, Alföldről, számos kisebb-nagyobb településről sereglettek össze önkéntesek, munkatársak, ifjak és idősebbek, üdvözlésüket hírvivőként továbbítottam köztük.

A tikkasztó melegben időről-időre feltűnt egy-egy magasba emelt hordágy. A Magyar Máltai Mentőszolgálat rohamkocsija és önkéntesei a helyi máltai mentősökkel együtt az oltár jobb oldalán fekvő területen számos napégésből, kiszáradásból adódó rosszullétet kezeltek, de volt dolguk sérülésekkel, szívinfarktus-sal is.

Pünkösöd szombatján mintegy félmillió magyar gyűlt össze a Kis- és Nagysomlyó hegy között, hogy kérje a Csíksomlyói Szűzanya közbenjárását a családokért, a nemzetért. „Tarts meg minket őseink szent hitében.” – szólta a 450 éves fogadalmi búcsú idei mottója, amelyet Veres András püspök, a mise szónoka azzal egészített ki szentbeszédében, hogy „Kapaszkodjunk össze az imában, tudjunk őszintén megbocsátani egymásnak, akarjunk összefogni.” A szentmise végén Vatikán bukaresti nagykövete, Buendía nuncius, Ferenc pápa áldását adta ránk, mi pedig, otthonról hazainduló máltaiak úgy búcsúztunk el egymástól, hogy jövőre ugyanitt, a Szűzanya lábánál találkozunk, addig pedig imáinkban hordozzuk egymást és közös küldetésünket.”

